

MILJØAGENT- RAPPORTEN

NR. 5 / 2018

MILJØAGENTENE

BARNAS MILJØVERNORGANISASJON

HVORDAN ER
FREMTIDENS
TRANSPORT-
MIDLER?

KAN TEKNOLOGIEN
HJELPE OSS MED Å LØSE
KLIMAKRISA?

LES OM
TEKNOLOGI-
UTVIKLING
I U-LAND

TEMA: **TEKNOLOGI**

MILJØKALENDER

15. NOVEMBER –
4. DESEMBER: Stem fram Penelope til
Frivillighetsprisen (se side 15)

20. NOVEMBER: FNs internasjonale barnedag

22. NOVEMBER,
kl 08.00: Miljømarkering foran Stortinget
– Sammen for et klimabudsjett

5. DESEMBER: Frivillighetsdagen med tildeling
av frivillighetsprisen

10.-14. DESEMBER: Barnas Klimapanel til FNs
klimaforhandlinger i Polen

VI ER HOVEDKVARTERET:

ARE
Sjefsagent

RASMUS
Kommunikasjonsagent

JULIE
Prosjektagent

MARTE
Oslo og Akershus-agent

STINE
Plastagent

ANE
Organisasjonsagent

BJØRN ERIK
Organisasjonsagent

HANNE
Administrasjonsagent

INGVILD
Kreativ agent

REDAKTØR: Ingvild Wollstad
GRAFISK UTFORMING: Ingvild Wollstad
BIDRAGSYTERE: Tor Bjarne Christensen, Are Shaw Waage,
Stine Østnor, Rasmus Norsted, Carl Fredrik Pedersen,
Julie Vestgren Pettersen, Bjørn Erik Løken
FORSIDEFOTO: Melisa Fajkovic, TAFE SA TONSLEY / Flickr
KORREKTUR: Rasmus Norsted, Stine Østnor, Bjørn Erik Løken
OPPLAG: 11457

Miljøagentene
Mariboegs gate 8, 0183 Oslo
post@miljoagentene.no
www.miljoagentene.no
TLF: 969 01 820

Miljøagentene er barnas miljøvernorganisasjon, og jobber
for å gi barna troen på seg selv, framtiden, og at det nytter å
gjøre noe.

**BLADET TRYKES MED STØTTE AV: Hero Tolk, Clas Ohlson,
Norad, Miljødirektoratet, Sunniva, FINN**

Pris pr. år:

Medlemskap: Kr. 100.
Maks kr. 200 per husstand

Abonnement på
Miljøagentrapporten: kr. 150
for ett blad, pluss kr. 100 for
hvert ekstra blad
(For skoleklasser, barnehager,
bibliotek og andre)

Familiemedlemskap i
Naturvernforbundet:
kr. 300 første år.
Kr. 450 påfølgende år.
Inkluderer medlemskap i
Miljøagentene for alle barn i
husstanden.

TEKNOLOGI!

Ny teknologi kan skade klimaet og miljøet, men det kan også brukes til å ta bedre vare på jordkloden.

Det finnes mange eksempler på klimavennlig teknologi. Moderne vindmøller kan for eksempel skape elektrisitet som gjør at vi ikke behøver olje. Moderne hus behøver ikke like mye strøm til oppvarming.

Noen forskere har foreslått at vi kan forhindre oppvarming av jordkloden ved å bruke moderne teknologi til å lage kunstige skyer sånn at sola ikke varmer opp like mye. Andre forskere har funnet ut at vi kan bruke moderne teknologi til å lage mat som holder seg lenge, eller som gjør at vi kan dyrke mer mat på mindre områder og med mindre vann, såkalt genmodifisert mat. Er dette gode ideer? Det er vanskelig å vite, men historien har lært oss å være litt skeptiske til ny teknologi.

For 70 år siden fikk vi teknologi for å lage plast på en billig, rask og enkel måte. Siden den gang har vi brukt mer og mer plast. Det virket lurt der og da, men nå ser vi at det er kommet helt ut av kontroll og blitt et problem for miljøet.

I dette bladet skal vi se på hvordan teknologi kan være bra for miljøet.

Hilsen Hovedkvarteret

 @miljoagentene

 Facebook.com/miljoagentene

 @miljoagentene

KJÆRE MILJØAGENT!

HEI!

Hei alle miljøagenter!

NAVN: Heike og Viljar

YRKE: Miljøagenter med rett til å si ifra!

ALDER: 12 og 8 år

Hvorfor er dere miljøagenter?

Vi synes det er morsomt å passe på miljøet, og vi lærer masse når vi engasjerer oss.

Hvilke miljøsaker er dere mest opptatt av?

Vi har lenge vært opptatt av strandrydding og problemet med plast. Vi er engasjert i *Fem for hvalen* og i at det ikke skal bli et søppel-deponi for giftig avfall i Brevik.

Hva er deres beste miljøtips?

Rydd søppel langs veien hver gang du er ute og går. Og strender så ofte du kan. Det er et bra tips fordi det er noe som virkelig virker for naturen og som alle blir glad for. Og som alle kan få til.

Miljøvennlig hilsen fra Heike og Viljar

Hva er nytt?

Her får du vite hva som skjer på miljøfronten, i Norge og ellers i verden.

Dette slimet ER ekkelt

TEKST: Tor Bjarne Christensen / FOTO: jarabee123 Istockphoto

Slim er gøy, men noen typer kan faktisk være skadelige. Slim inneholder mange forskjellige stoffer. Ett av dem heter bor. «Boring!», sier kanskje du, men bor er et stoff du bør være forsiktig med. Nesten halvparten av slimet som selges i butikene inneholder for mye bor. Se etter CE-merket neste gang du kjøper slim. Da kan du være trygg på at slimet ikke er skadelig.

Ekstremt år

TEKST: Tor Bjarne Christensen / FOTO: Ali Suliman, Istockphoto

2018 kommer til å bli husket lenge. Sommeren var rekordvarm og knusktørr, høsten har vært våt, det har vært voldsomme flommer og mye uvær. Ekstremt vær har blitt mer vanlig. Over hele landet jobber kommuner nå med å tilpasse seg klimaendringer. Det er heldigvis masse vi kan gjøre for å hindre at været ødelegger.

Klart vi kan!

TEKST: Tor Bjarne Christensen / FOTO: rrodrickbeiler, Istockphoto

Nå har verdens beste forskere undersøkt om vi kan unngå en klimakrise, og gjett hva de har kommet fram til. Det er faktisk fullt mulig! Hvis alle land, kommuner, du og jeg tar i et tak, kan vi hindre at temperaturen på jorda stiger mer enn 1,5 grader. Det er egentlig ganske enkelt. Gå eller sykle dit du skal, ta mer tog og buss, kjøp litt mindre og spis mer grønnsaker. Yes, we can!

Hvor mange leker trenger du?

TEKST: Tor Bjarne Christensen / FOTO: ivanastar, Istockphoto

Norske sjuåringer har cirka 600 leker hver! Det er ti ganger mer enn for femti år siden. Det er ingen som greier å leke med så mange ting. Kanskje har du noe å gi bort? Hvorfor ikke ønske seg en fin opplevelse til jul. En tur på kino, tur på badeland, bowling eller kafe er flotte gaver! God jul!

Ta bussen, betal med søppelet

TEKST: Tor Bjarne Christensen / FOTO: FotografiaBasica, Istockphoto

Folk i Surabaya er jammen lure. I denne storbyen i Indonesia har de funnet sin egen måte å bli kvitt søppelet. Folk får gratis bussbilletter. En to timers busstur koster ti kopper eller fem plastflasker. Byens mål er å bli helt fri for plastsøppelet innen 2020. For en knakende god idé! Rydd litt søppelet, og kjør buss gratis!

Oslo blir grønn

TEKST: Tor Bjarne Christensen / FOTO: mariusFM77, Istockphoto

Visste du at Oslo er i ferd med å bli en av verdens mest miljøvennlige byer? Det bygges sykkelveier, biltrafikken skal ned, antall el-biler øker, det bygges hus som produserer sin egen strøm, fergene skal bli elektriske og sentrum skal bli bilfritt. Mange andre byer og kommuner gjør lignende ting. Bra jobba!

A large array of solar panels is shown in a field under a blue sky. The panels are arranged in rows and are tilted towards the sun. The field is green and grassy, and there are some trees in the background.

Kan teknologi hjelpe oss å løse klimakrisen?

Teknologi gir oss mange spennende muligheter. Men det er ikke all teknologi som har vært bra for jorda. Teknologien har for eksempel gitt oss muligheten til å pumpe opp olje fra havbunnen, noe som skader livet i havet. Likevel ser det ut som teknologi kan være en del av løsningen på klimakrisen.

TEKST: Julie Vestgren Pettersen

Fornybar energi og ren luft

Teknologi er nødvendig for at vi skal kunne bruke fornybare energikilder, som for eksempel sol, vann og vind. I store deler av Afrika, det mest solrike kontinentet i verden, har det for eksempel blitt satt opp kjempestore anlegg med solceller. I Marokko ligger faktisk et av verdens største solceller-anlegg!

Janicki Omni Processor i Senegal.

FOTO: Janicki Bioenergy, Wikimedia Commons

Ren luft

Svært mange mennesker lever i områder der lufta er så forurenset at det er usunt. Det er et spesielt stort problem i deler av Kina. Der bor det veldig mange mennesker, og det er mange store fabrikker som forurenses der.

Biler, båter og fly som bruker bensin og diesel har også mye av skylden for forurenset luft, både i Kina og i resten av verden.

Overalt i verden forsøker man å finne løsninger på dette. Blant annet vil man bruke teknologi til å lage kjempestore tårn som kan suge til seg forurenset luft og sende ren luft ut igjen. Med ny teknologi kan vi forhåpentligvis også lage elektriske, selvkjørende biler, båter og fly, som ikke forurenses luften vår. Ellers er det enkleste selvfølgelig å kjøre mindre bil og produsere mindre.

Rent vann

Det er ikke alle i verden som er så heldige som oss når det kommer til tilgang på rent vann fra springen. Mange millioner mennesker over hele verden strever hver dag

med å finne drikkevann, enten fordi vannet er forurenset eller at det er tørke, spesielt i Nord-Afrika og Midtøsten. Kan teknologien hjelpe oss med dette?

Noen forskere i USA har faktisk funnet en måte å gjøre avføring fra mennesker om til rent drikkevann ved hjelp av en kjempestor maskin som heter Janicki Omni Processor. Litt ekkelt, men også ganske kult! Andre forsøker å finne en måte å hente ut fuktighet fra lufta, sende det ned i en stor brønn under jorda og gjøre det om til drikkevann!

Vi må ta ansvar

Det er likevel viktig å huske på at teknologien ikke kan løse alt for oss. Vi mennesker må rett og slett gjøre så mye vi kan for å leve mer miljøvennlig, om vi skal løse klimakrisen. Hvis vi alle klarer å kjøpe mindre klær og ting, gjenbruke det vi allerede har, kjøre mindre bil og fly, resirkulere søppel, kaste mindre mat og ikke bruke mer vann og strøm enn nødvendig, gjør vi jorda vår en stor tjeneste.

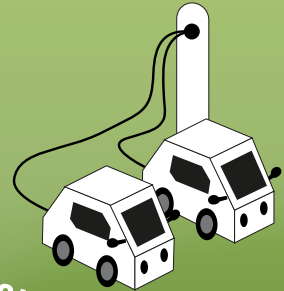
VISSTE DU AT...

...90-100% av materialene i en sparepære er resirkulert?

KILDE: lysman.no

Hva er det minst kule instrumentet?
Svar: Ukulele.

To gutter ble sendt til rektor. Rektor spurte den første:
- Hva galt har du gjort?
- Jeg har bare kastet Stein i vannet, svarte gutten.
- Ja, men det er da ikke så farlig, sa rektoren.
- Hva har du gjort da? spurte han den andre.
- Ikke noe, det er jeg som er Stein!

...el-bilen også forurenses? Men den forurenses MYE mindre enn bensinbil.

KILDE: Tu.no

Hva får du hvis du blander en kalkulator med en venn?
Svar: En venn du kan regne med.

...sola står bak det meste av fornybare energikilder, enten direkte eller indirekte? Det gjelder for eksempel vannfallsenergi, solenergi, bølgeenergi, vindenergi og bioenergi.

KILDE: Energiverket AS

...90% av 10-11-åringer har sin egen smarttelefon?

KILDE: medier24.no

...Ca. halvparten av energiforbruket i Norge består av fossil energi? Kull, olje og gass er fossil energi.

KILDE: Naturvernforbundet

- Pappa, får jeg sitte på fanget ditt?
- Hvorfor vil du ikke sitte på benken ved siden av meg?
- Fordi den er nymalt!

Kari var hos legen og skulle få vaksine.
- Hvilken arm skal jeg stikke i?
- Helst i mamma sin, sa Kari.

Hjelp fuglene gjennom vinteren!

Snø og kulde gjør livet vanskelig for fugler som tilbringer vinteren her hjemme i Norge. Men det blir enklere om vi gir dem litt mat. I dette oppdraget skal du hjelpe fuglene ved å sette ut mat, og lage en rapport om hvilke fugler du får besøk av.

TEKST: Rasmus Norsted

Det går an å kjøpe spesialfuglemat i butikken, men du kan også lage selv. Grovbrød, frø, havregryn, nøtter, frukt og dyrefett er gode alternativer hvis du vil gjøre det enkelt. Brød er kanskje det enkleste, men en ensidig kost med bare brød er ikke bra for fuglene. Derfor er det fint med litt variasjon. Unngå ris, loff, muggent brød og mye salt, og husk at du ikke må henge opp maten i noe som er laget av plast. Dette er ikke anbefalt for de små fuglemagene.

Når du skal henge opp eller plassere maten ute kan det være gøy å gjøre det et sted hvor du har oversikt. Du kan for eksempel henge maten utenfor soverom-

met ditt, så kan du følge med på hvilke fugler som kommer. Husk at mange fugler er litt redde, så det er lurt å sette ut maten like ved gode gjemmesteder, som trær eller busker.

Hvis du har lyst til å gjøre oppdraget mer spennende kan du finne frem penn og papir og skrive ned hvilke og hvor mange fugler som besøker maten. Spør gjerne noen du kjenner hvis du er usikker på hvilken fugl det er. Kanskje dere har en fuglebok hjemme?

Løs oppdraget på de Hemmelige sidene på miljoagentene.no, så får du et nytt kult merke på Min side.

MILJØAGENTENE

BARNAS MILJØVERNORGANISASJON

BOR I ET STORT DRIVHUS

De har valgt å leve litt annerledes enn de fleste andre.
Møt familien Hjertefølger!

TEKST: Rasmus Norsted / FOTO: Familien Hjertefølger

Ingrid og Benjamin Hjertefølger.

Inne i en 7 meter høy glasskuppel på Sandhornøya i Nordland bor familien Hjertefølger. Her bor Ingrid og Benjamin med sine fire barn, Julia (14), Gabriel (10), Aron (8), Alvin (3). Glasskuppelen er både et stort drivhus og et hjem, og fungerer som et biologisk kretsløp, hvor ingenting går til spille. Vann som

går til å pusse tennene, dusje og spyle toalettet, går til å gi næring til plantene og fruktene, som igjen gir næring til familien. Tykke vegger av leire, sand og halm lagrer solvarmen fra dagen utover natten, og lagrer kjøligheten fra natten utover dagen, slik at familien ikke trenger å bruke unødvendig strøm for å varme opp huset.

Glasskuppelen på Sandhornøya er et såkalt naturhus, som kombinerer både det høyteknologiske i kretsløpet og det jordnære i valg av naturlige materialer og egen matproduksjon. Også møbler og innredning i naturhuset til familien Hjertefølger er gjennomført, med gjenbrukte og naturlige materialer. Mange vil nok synes det er rart å bo slik, men for Ingrid Hjertefølger og familien føles det helt normalt.

- Vi er opptatt av å gjøre hva vi kan for å lage så små miljømessige avtrykk som mulig, og da er det naturlig å velge det minst belastende i alt vi gjør. Å bygge et hus som ikke er giftig, som ikke har utslipp/forurensere og som kan komposteres eller resirkuleres oppleves ikke som annerledes, snarere helt logisk, naturlig og normalt, sier Ingrid Hjertefølger til Miljøagentene.

Familien Hjertefølger dyrker sin egen mat.

Det var ikke tilfeldig at familien Hjertefølger valgte å bygge et naturhus og å leve som de gjør. Som en del av deres livsfilosofi ønsker de å leve så giftfritt som mulig, både når det gjelder omgivelser og mat. Samtidig er de veldig opptatt av miljøet.

- Vi ønsker å leve så bærekraftig som mulig, og velger smarte og gode løsninger som volder minst mulig skade på dyr, mennesker og natur. Å bli mer miljøbevisst er ikke lenger bare et av alternativene vi har. Vi

har alle et ansvar for å gjøre en felles innsats. At våre etterkommere har en planet å bo på er prioritert nr. 1, her og nå, sier Hjertefølger.

Miljøengasjementet til familien er ikke bare ektefølt, det er en del av deres daglige livsstil. Hele familien lever vegansk og tenker miljø i alt de gjør.

- En person på vegansk kost bruker bare 1/11 av olja, 1/13 av vannet og 1/18 av landarealet av det en kjøtteter gjør.

I tillegg forårsaker en veganer mye mindre CO2 utslipp. Vi kjører elbil, dyrker økologisk mat i hagen, arver klær og kjøper second hand om mulig. Vi har brukt tøybleier til barna og bruker tøybind og menskopp. Bruker handlenett når vi handler, forteller Hjertefølger.

Hva tenker du om familien Hjertefølgers livsstil? Kunne du tenkt å leve som dem? Legg inn din kommentar på nettsaken på miljoagentene.no eller send en epost til post@miljoagentene.no.

Vegansk matlagingskurs i naturhuset.

Ingrid Hjertefølgers beste miljøtips:

En vegansk livsstil er uten sidestykke det største og mest effektive du kan gjøre for miljøet. Alt som finnes i engangs bør byttes ut med «flergangs». Ikke produser søppel der du kan unngå det. Kjøp bare det du trenger, reparer i stedet for å kjøpe nytt.

6 kjappe om teknologi og miljø med de yngre i Hjertefølger-familien

– Julia (14), Gabriel (10) og Aron (8) svarer på spørsmål fra Miljøagentene.

1. Hva er det morsomste med å leve som dere gjør?

– Å kunne plukke massevis av plommer, druer, kirsebær og epler i domen på våren og sommeren.

2. Hva er det dummeste med å leve som dere gjør? Er det noe dere savner?

– Å måtte plukke haugevis med løv i domen på høsten, det er kjedelig. Og at det kommer så mange rare fremmede og sniker på oss. Det er ikke noe vi savner. Vi har alt det vanlige hus har.

3. Har dere noen elektroniske hobbyer? For eksempel mobil, tv og dataspill?

– Vi har ipad og mobil og liker Minecraft, youtube, anime og Netflix. Det morsomste vi vet når vi er alene og kan bestemme selv er lage makaroni med ketsjup, se på tv og være lenge våken.

4. Er dere opptatt av miljø og å ta vare på jorden?

– JA!

5. Hvilke miljø saker synes dere er viktigst?

– Veganisme (mot global oppvarming og forurensning) og forsøpling (erstatte plast med andre materialer, plukke søppel, gjenbruk).

6. Har dere noen tips til andre barn om hvordan de kan leve mer miljøvennlig?

– Slutte å spise kjøtt, bli veganer, plukk søppel og ikke hiv søppel i naturen, resirkuler, ikke kjøp så mange ting, spar strøm.

MILJØVENNLIG JULEGAVE FRA MILJØAGENTENE

Plast lages av olje som er skadelig for jorda, både når vi pumper den opp fra bakken og når den brennes. Derfor er det skikkelig bra for miljøet å bruke mindre plast. Når vi bruker bambustannbørste i stedet for vanlig tannbørste sparer vi miljøet for unødvendig plast.

**GAVETIPS
TIL DEN SOM
VIL HJELPE
MILJØET!**

**VIL DU HA EN
BAMBUSTANNBØRSTE
HELT GRATIS?**

Fyll ut skjema på miljoagentene.no

Første mann til mølla!
Siste frist for bestilling er
12. desember.

Penelope nominert til frivillighetsprisen 2018!

Frivillighetsprisen deles ut hvert år av Frivillighet Norge, og skal gå til en person, lokal forening eller gruppe som har gjort en ekstraordinær frivillig innsats. I år er vi så heldige at en miljøagent er blant de åtte finalistene!

Blant mer enn 200 nominerte er vår egen Penelope Lea (14) valgt ut som en av åtte som kan vinne Frivillighetsprisen 2018. Fra 15. november er det mulig å stemme på Penelope, og hvis hun blir blant de tre som får flest stemmer kan hun faktisk bli årets frivillig!

Bare det at hun er nominert er utrolig gøy, både for henne og for alle oss andre i Miljøagentene! Det viser at barns stemme blir hørt og at vi kan ha stor innvirkning på å motivere og engasjere de voksne i miljøsaker!

Vi oppfordrer alle til å stemme på Penelope sånn at hun kan vinne Frivillighetsprisen 2018! Si i fra til alle du kjenner, heng opp plakater i klasserommet og be foreldrene dine stemme og dele i sine kanaler! Vi heier på miljøengasjerte barn og vi heier på Penelope!

Gå inn på **MILJOAGENTENE.NO** eller **FRIVILLIGHETNORGE.NO** og

STEM PÅ PENELOPE!

VIL GI DRONER TIL MILJØAGENTENE

En rekke firmaer har gått sammen om å gi Miljøagentene fem flyvende droner med kamera, sånn at vi kan undersøke hvor det ligger søppel. Da blir det lettere å rydde strender der behovet er størst.

TEKST: Are Shaw Waage

Da Penelope fra Barnas Klimapanel holdt en tale på et seminar for selskaper som jobber med droner, så utfordret hun de voksne til å ta i bruk den nyeste teknologien for å hjelpe dem som skal bo lengst på planeten, altså barna. Hun ville at de skulle gjøre noe konkret for å hjelpe til med å ta best mulig vare på jorden. Den utfordringen tok de på alvor.

Miljøagentene skal få fem svært avanserte droner med sensorer som kan skille plastavfall fra annet avfall. Vi vil også få skjermer og mobilabonnement, slik at dronene kan sende video til oss mens de flyr. Ved hjelp av denne teknologien kan vi fly langs kysten og rundt holmer og skjær og andre steder hvor det er vanskelig å gå, og finne ut hvor det er størst behov for å rydde. Vi vil få hjelp fra forskere for å analysere bildene som dronene tar. Med denne teknologien kan miljøagentene også hjelpe andre som vil arrangere strandrydding, sånn at enda flere kan rydde der behovet er størst.

Penelope fra Barnas Klimapanel fikk prøve en drone.

FOTO: Robert Holand, UASNorway

Dronepilot på Svalbard.

FOTO: Anders Martinsen, UASNorway

og levere dette til gjenbruksstasjoner. Hvis vi ser behov for å rydde på steder som ikke er mulig å komme til med båt, har vi til og med fått tilbud om å hjelp fra helikopterpiloter. Men selvfølgelig skal vi ikke fly med helikopter hvis vi kan unngå det.

Droneteknologien blir stadig mer avansert. I framtiden kommer vi sannsynligvis til å bruke droner til veldig mange ulike oppgaver. Kanskje kan dronene plukke søppel helt på egenhånd om noen år? Nå får miljøagenter muligheten til å være blant de første som prøver ut og tar i bruk nyeste teknologi for å planlegge ryddeaksjoner på en best mulig måte.

Lokallag i Miljøagentene vil også få opplæring i å bruke dronene på en sikker måte, og lære hvor det er lov til å fly og hvor det ikke er lov til å fly. Denne opplæringen vil skje på flere flyplasser rundt omkring i landet.

I tillegg til dette har flere selskaper tilbudt seg å hjelpe til med å hente søppelet som er plukket,

Hvis du eller ditt lokallag er interessert i å få opplæring sånn at dere kan bruke disse dronene, så ta gjerne kontakt med Miljøagentene.

En drone er en flygende farkost uten passasjerer eller pilot. Den blir i stedet fjernstyrt, eller den kjører på egenhånd ved hjelp av innebygget kart og GPS. Det finnes også droner som kan bevege seg under vann, på vann eller på land. De siste årene har dronene blitt veldig avanserte. De blir bedre til å fly, de kan fly lengre, og de kan bære mer med seg.

FOTO: Anders Martinsen, UASNorway

FREMTIDENS TRANSPORTMIDLER

Vi mennesker er avhengige av å flytte på oss for å kunne frakte varer. Nettopp derfor er det så viktig at transportmidlene vi velger forurensner minst mulig og bidrar til en grønnere verden.

TEKST: Julie Vestgren Pettersen

Vi lever i en tid der teknologien utvikler seg i rekordfart og det skjer spesielt mye spennende innenfor transportsektoren. Ny teknologi bidrar til at man kan utvikle mer effektive, miljøvennlige og mindre ressurskrevende transportmidler i fremtiden ved hjelp av automatisering og økt digitalisering. Men hva vil egentlig dette si? Snakker vi om flyvende biler, svevende tog, elektriske båter og selvkjørende kjøretøy? Ja, vi gjør faktisk det.

SELVKJØRENDE BUSSER

I juni kjørte Norges første selvkjørende buss sin første runde med passasjerer i Stavanger. Bussen er elektrisk, går i 40 kilometer i timen, tar 12 passasjerer totalt og kjører en fast rute på rundt fire kilometer rundt næringsområdet i Forus i Stavanger. Bussen er koblet

opp til et kontrollrom, der en operatør kan følge med på bussen på et satellittbilde og fjerne styre den. Foreløpig er dette kun et prøveprosjekt, men tanken er at flere store byer skal få slike busser. Ganske kult, ikke sant?

DRONETEKNOLOGI OG ROBOTER

I dag brukes droner blant annet til å overvåke og utforske farlige områder, men i fremtiden vil droner, roboter og mennesker kunne jobbe sammen. Det gjelder først og fremst frakt av varer, for eksempel ved at man kan bruke droner for å fly pakker hjem til folk, istedenfor å levere varene med en lastebil.

HYPERLOOP

Hyperloop er et superraskt tubetog, altså en slags kapsel, som beveger seg gjennom kilometer lange rør. Forskere er nå i gang med å finne ut av hvordan vi kan frakte både mennesker og varer på denne måten. Togene skal drives av magnetisk sveving og en elektrisk motor som får strøm fra solcellepanel. Dette er fremdeles kun i planleggingsfasen, men kan bli et raskt og miljøvennlig alternativ i fremtiden, spesielt for varetransport.

ELEKTRISKE TOG, FERGER OG FLY

Elektriske kjøretøy er ikke noe nytt for oss, men vi hører mest om elektriske sykler og biler. I framtiden er det gode muligheter for at også tog, ferger og fly kan bli utslippsfrie ved hjelp av elektriske motorer. De har til og med begynt å se på muligheten for selvkjørende fly! I Norge forskes det også på muligheten for å gjøre landets lengste jernbane utslippsfri ved hjelp av en elektrisk motor drevet av hydrogen, og verdens første batteridrevne ferje har allerede blitt tatt i bruk i Sogn og Fjordane.

FLYVENDE BILER

Flyvende biler som ikke forurensar, det høres ikke så verst ut! Dette får vi nok ikke i Norge med det første, men det forskes på og det har faktisk blitt utviklet en el-bil som man kan både kjøre og fly med. Den skal fungere som et mer miljøvennlig alternativ til kjøretøy i megabyer, der de ofte har store problemer med forurensing og trafikk.

LOKALLAGS NYTT

TEKST: Bjørn Erik Løken

1. Miljøagentene på Korsen deltok på Kattemdagen hvor de snekret hele 45 fuglekasser. Blant de mange gjestene var Trondheims ordfører, Rita Ottervik.

2. Miljøagentene Oslo Sør har en egen parsell på Sørli gård parsellhage der de dyrker egne økologiske grønnsaker. I september høstet de blant annet inn gresskar, potter og reddiker. I oktober har de vært på overnattingstur, og hadde da med seg gresskar fra parsellen, lagde lykt til kvelden og gresskarsuppe til middag.

3. Miljøagentene i Grenland har engasjert seg sterkt mot det giftige avfallsdeponiet som er planlagt i Brevik nå i høst. De har blant annet vært aktive i media, hatt plakatverksted, og gått fremst i en stor protestmarsj med 3000 demonstranter.

4. Miljøagentene på Fornebu kickstartet 22. september Tekstilaksjonen med byttemarked og redesignverksted på Fornebu S.

6. Miljøagentene i Kringlebotn hadde også pøbelgrandugnad i slutten av oktober. De laget en bro av trærne de saget ned, og har sikret seg inn på noen flere de skal ta nærmere jul, slik at de som vil kan hogge egne juletrær.

5. Miljøagentene på Nesodden har avholdt sin aller første pøbelgranaksjon! En pøbelgran kan være en sitkagran, lutzgran, edelgran eller vrifuru. Hvis de slippes løs i norsk natur kan de oppføre seg skikkelig pøblete. Under pøbelgranaksjonen fikk små og store anledning til å bidra med å stanse tapet av naturmangfold ved å dra opp en pøbelgran eller flere.

7. Den 8.-9. september ble det gjennomført en miljøagentsamling for miljøagenter i Trøndelag. Her ble det morsomme aktiviteter, som padling, sopptur, fiske og bading. I tillegg var de ute på kveldstur med quiz, og de lærte om mineraler og gruvedrift.

VIL DU AT VI SKAL PRESENTERE DITT LOKALLAG?

Eller har ditt lokallag gjort noe spesielt i det siste som du vil at vi skal skrive om i bladet?

Send en mail til: post@miljoagentene.no

Klasse 6b på Stangeland skole vant Beintøft 2018.

FOTO: Rasmus Norsted

VINNERNE AV BEINTØFT

Hvor mange ganger tror du 46 000 norske barneskole-elever klarer å gå rundt jorda på fire uker?

Svaret er nesten 29 ganger! Vet du hvor langt det er? Det er over 1 million kilometer! Det er så tøft – det er Beintøft!

TEKST: Carl Fredrik Pedersen

Onsdag 3. oktober reiste vi fra Miljøagentenes Hovedkvarter til Sandnes i Rogaland. Vi skulle nemlig på overraskelsesbesøk til klasse 6b på Stangeland skole. Med oss hadde vi ordføreren i byen, NRK, marsipankake og en enorm sjekk på 30 000 kroner! Klassen hadde nemlig vunnet hele Beintøft 2018 – i konkurranse med 46 000 elever fra hele Norge. Tror du de ble glade?

Etter hvert ble de det. Først var de litt skuffet over at timen på kjøkkenet i mat og helse ble avlyst. Lærer Kenneth Knutsen hadde nemlig holdt på hemmeligheten om at klassen hadde vunnet Beintøft 2018. Klassen ble lurt trill rundt og trodde de skulle svare på spørsmål om bompenger da Miljøagentene kom inn døren og annonserte at

Klasse 2b ved Kringsjø skole i Kristiansand kom med sine tips til politikere.

FOTO: Therese Abelsnes

Klasse 6b ved Medkila skole i Harstad viser sykkelglede.

FOTO: Ragnhild Iversen

klassengikkavmedseieren. Tillitsvalgt i klassen tok imot sjekken på vegne av klassen og fortalte om hvordan de hadde jobbet sammen om å løse oppdrag, gått hver dag og fikk også overlevert noen tips til forbedring av skolegården til ordføreren!

Beintøft er Norges største gå-til-skolen-kampanje og foregår i september hvert år. Du har kan-

skje vært med i Beintøft sammen med klassen din? Alle kan være med, og Miljøagentene lager hvert år kreative oppdrag som klassen kan løse. I år hadde Beintøft trafikksikkerhet, #5forhvalen og sykkelglede som tema, i tillegg til at alle klasser kunne sende inn sine tips til politikere om hvordan klimautfordringene kunne løses.

Alle som har vært med i Beintøft er med på å gjøre skoleveien tryggere og lufta renere. I løpet av Beintøft har vi spart verden for 152 189 kg skadelige klimagasser fordi vi har gått og syklet istedenfor å kjøre bil. I tillegg blir vi jo mye sprekere og klarere i hodet når vi går til skolen – da lærer vi mer.

I Beintøft får norske barn si ifra om hva de er opptatt av. Over flere år har Barnas Klimapanel fått innspill fra tusenvis av norske barn som har deltatt i Beintøft. Det fikk vi også i år. Snart skal Barnas Klimapanel til Polen for å møte verdens ledere og overlevere sin rapport om hva norske barn mener må gjøres med miljøet. Du kan følge med på reisen deres i desember på Miljøagentene.no!

I mellomtiden kan du jo fortsette å gjøre en innsats for miljøet – gå eller sykle til skolen, og plukk gjerne med deg litt søppel på veien så det ikke havner i havet.

Klasse 2a ved Hammartun skole på Lillehammer har gjort en innsats for hvalen, plukket søppel på vei skolen og laget kunst av den!

FOTO: Kristin Prestrud

7. klasse ved Os skole i Rakkestad demonstrerer trygg skolevei ved å gå på hendene!

FOTO: Terje Reinford

MINIAGENTENE – FOR DE MINSTE!

Miniagent Tula Fredrikke

FOTO: Karen-Beathe Olaussen

Tula (snart 5) er veldig opptatt av at det ikke skal være søppel i naturen. Hun har vært med storebrødrene og plukket fem for hvalen "og de andre sjødyrene. For jeg elsker delfiner og skjell".

– Jeg rydder på stranda og i fjæra når vi er der, men det er også viktig at det ikke ligger søppel på bakken. Jeg vil ikke at noen dyr skal spise søppel som er farlig for dem så de blir syke eller dør, sier Tula.

Hjemme sorterer Tula papp/papir, glass/metall, matavfall og plast.

– Og så må alle flaskene pantes! forteller Tula. Hun synes de voksne må bli flinkere til å plukke søppel og lukke søppeldunkene skikkelig.

– Men det er for få søppelbokser å kaste det vi finner på bakken i langs veien, sier hun.

– Jeg synes familien min og jeg er flinke til å passe på naturen og å plukke søppel.

HVILKEN ER STRØMLØS?

Hvilken av disse tingene bruker IKKE strøm?

FOTO: Brad Flickinger

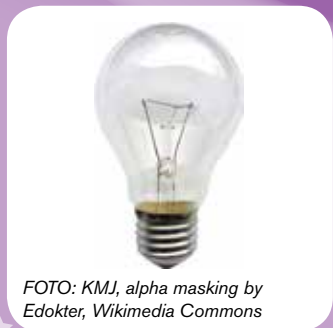

FOTO: KMJ, alpha masking by Edokter, Wikimedia Commons

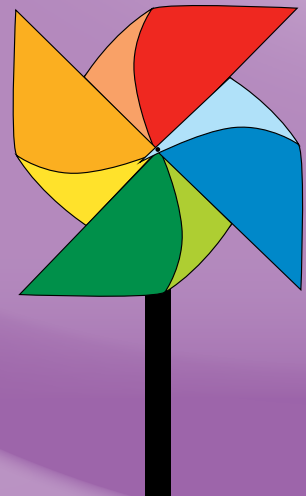
Riktig svar står på side 33.

TELL VINDMØLLER

Hvor mange steder i bladet finner du denne vindmøllen? Tell med denne også.

Send inn svaret til post@miljoagentene.no, eller fyll ut svarkupongen bak i bladet. Da kan du vinne fine premier!

Svarfrist:
25. januar 2019

PLAST I HAVET ER DUMT!

Hvert minutt dumpes det 15 tonn plast i havet.

FOTO: Bo Eide, Flickr

Jeg elsker å ha laks og torsk og sei til middag. Om 12 år er det ikke sikkert jeg kan ha disse fiskedelikatessene til middag. Hvorfor det? Jo, kort forklart er det på grunn av den dumme plasten som dumpes i havet. Noen sitter på brygger og drikker øl, når de er ferdig kaster de ølboksen i havet. Og noen kaster Q-tips, plastposer, tannbørster og de rareste ting av plast. Dette er ekstremt farlig for fisken og det andre livet i havet. Men DU kan gjøre en forskjell! Du kan

bruke gjenbruksbare handlenett, bambustannbørster, mat i papir. Selv den minste forskjell er bra for havet. Så neste gang håper jeg du tenker deg om før du kaster søppel på bakken.

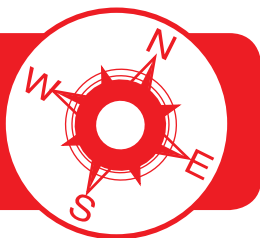
Skrevet av Agent Leah the miljøagent

BLI MILJØJOURNALIST!

Send en e-post til post@miljoagentene.no. Da får du et nytt oppdrag før hver utgave av Miljøagentrapporten.

UT I VERDEN

Hva skjer med miljøet ellers i verden?
Les om det her!

Elektrisk buss i Hong Kong.

FOTO: LN9267, Wikimedia Commons

TEKNOLOGIUTVIKLING I U-LAND

Selv om det er mye negativt som skjer i verden, med avskoging, ismelting og korallbleking i spissen, er det også mye som går i positiv retning.

Teknologiutvikling kan være med å gjøre livene våre mer miljøvennlige.

TEKST: Bjørn Erik Løken

Karbonfritt Costa Rica innen 2021?

Calos Alvarado, som i år ble valgt som ny president i Costa Rica, fortalte i mai i år at regjeringen sikter mot et fullstendig karbonfritt Costa Rica innen 2021. Landet blir i så fall det første karbonfrie landet i verden. Nesten all strømmen som brukes i landet er allerede fullstendig fornybar, men transportsektoren holder landet igjen per i dag. President Alvarado ønsker derfor å gjøre offentlig transport elektrisk eller hybrid. Gjennom opprustning av jernbanenettet har veitrafikken gått ned og karbonutslippet redusert.

Costa Ricas president, Calos Alvarado.

FOTO: MadriCR, Wikimedia Commons

Blir Costa Rica det første karbonfrie landet i verden?

FOTO: vic_206, Flickr

Kraftig økning i antall elektriske bybusser

I Norge har vi de siste årene sett de første elektriske bybussene i bybildene, blant annet i Trondheim og Oslo. Også i andre deler av verden har antallet elbusser steget kraftig de siste årene. Det er cirka 400 000 elbusser på verdens veier nå. Det betyr at det spares inn nesten 250 000 tønnen drivstoff hver eneste dag! Legger man samme drivstoffbesparelsene for elbusser og elbiler utgjør dette hele forbruket til Hellas!

Særlig i Kina investeres det i elbusser, for å bekjempe luftforurensingen i landets storbyer. 99 % av verdens elbusser er i dag i Kina, og blant annet har man byttet ut alle de over 16 000 bussene i Shanghai siden 2017! Både Paris, London, Los Angeles og Mexico City har forpliktet seg til kun å kjøpe fossilfri offentlig transport innen 2025.

Billige solceller gir lys og vann

Kina investerer også kraftig i solcelleteknologi, og solcelleteknologi blir stadig bedre og billigere. Marokko, Jordan, Saudi Arabia og Forente Arabiske Emirater har bygget enorme solcellekraftverk. På sikt håper landene at de vil kunne dekke størstedelen av elektrisitetsbehovet sitt, og at det til og med vil være mulig å eksportere elektrisitet til Europa! Allerede i 2020 håper Marokko at 14 % av elektrisitetsbehovet vil dekkes av solkraft, og at solkraft sammen med vannkraft og vindkraft vil dekke 52 % av elektrisitetsbehovet i 2030. Også Sør-Afrika, Spania og en del amerikanske stater har bygget ut solcellekraftverk i høyt tempo de siste årene, og det er store utbyggingsplaner i Uganda og Ghana. I tillegg fikk

Rwanda sitt første solcellekraftverk i 2014.

Minisolcelleanlegg har blitt veldig mye rimeligere, slik at mange fattige som tidligere ikke hadde tilgang på elektrisitet nå har dette. Både i Afrika, Asia og Latin-Amerika spres solcelleteknologien i rekordfart, og mange produserer nå sin egen strøm fremfor å være avhengig av det ustabile strømmettet. Tilgang til lokalt produsert, fornybar strøm gir nye muligheter til millioner av mennesker over hele verden. For eksempel vil tilgang på elektriske vannpumper på Zanzibar kunne gi rent vann til folk, slik at de slipper å bruke tid på å hente vann. Dette gjør at jenter slipper å bli med mødrene og hente vann, og heller kan gå på skolen.

RYDDER STILLEHAVET FOR SØPPEL

Den største opphopningen av marint søppel finner vi i Stillehavet. Og nesten alt dette er plastavfall. Nå har en nederlandsk organisasjon utviklet en kjempeopprydningsmaskin som skal rydde Stillehavet for søppel.

TEKST: Bjørn Erik Løken og Rasmus Norsted / FOTO: Theoceancleanup.com
KILDER: The Ocean Cleanup, NRK, TV2

prøving og feiling ble System 001 utviklet, og i begynnelsen av september startet den første plastsamleren til The Ocean Cleanup sin ferd ut i Stillehavet.

The Ocean Cleanup er tidenes største ryddeaksjon i havet. Etter planen skal de fjerne halvparten av plasten i «plastsuppen» i løpet av fem år. 24. oktober i år meldte grunnlegger Boyan Slat at den første plasten var ryddet. Systemet fanger opp også veldig små plastbiter, og det ser ikke ut til at marint liv blir påvirket av systemet. Om alt fungerer som planlagt, skal det være 60 systemer i drift i løpet av to år, og innen 2040 håper Boyan Slat at 90 prosent av plasten som flyter i havene kan være ryddet.

Den store «plastsuppen», the Great Pacific Garbage Patch, er et område i Stillehavet hvor forskere anslår at det finnes 80 000 tonn plast, fordelt på et område som er mer enn fire ganger så stort som Norge til sammen! Nå har endelig noen funnet en mulig løsning på hvordan vi skal få ryddet opp i dette.

The Ocean Cleanup er en nederlandsk organisasjon som jobber for å rydde plast fra verdenshavene. Grunnleggeren av organisasjonen er Boyan Slat, som fikk ideen til hvordan man kan rydde havene for plast som 16-åring i 2011. Boyan grunnla organisasjonen i 2013, og har siden jobbet med å utvikle et system som kan rydde plast. Etter mange år med

Slik virker The Ocean Cleanup:

Innsamlingsystemet består av en 600 meter lang rigg, formet som en U. Riggen driver med de samme havstrømmene som plasten, men fordi den stikker opp fra havet vil den bevege seg litt raskere enn plasten, grunnet vind og bølger. Dermed vil plastsøppelet tas igjen og samles opp, mens fisk og sjødyr naturlig vil svømme under grunnet strømninger som oppstår. Plasten flyter stort sett på, eller rett under overflaten, og fanges dermed opp av systemet. Når U'en er full, hentes plasten av en båt, og tas inn til land, hvor den skal resirkuleres og selges.

Fakta om the Great Pacific Garbage Patch

- Området er rundt 1,6 millioner kvadratkilometer stort – mer enn fire ganger så stort som hele Norge!
- Plastsuppen antas å inneholde rundt 1 800 000 000 000 biter plast, og veier omtrent 80 000 tonn.
- Deler av plasten har drevet i Stillehavet siden 1970-tallet.
- Om man skulle ryddet havet med vanlige skip ville det tatt tusen skip 80 år å skumme gjennom området hvor plasten er samlet.

Zzzzzt!!

I Amazonaselven i Sør-Amerika finnes det en ål som kan gi deg et kraftig elektrisk støt dersom du svømmer for nærme.

KILDE: National Geographic, Store Norske Leksikon, Illustrert Vitenskap
BAKGRUNNSFOTO: Joachim S. Müller / Flickr

Den elektriske ålen er grønn med gule flekker og kan bli rundt 2,5 meter lang. Til tross for navnet er den ikke egentlig en ål, men er mer i slekt med karper og maller. Den er mest aktiv om natta og holder til i gjørmete elver i Brasil og det sørøstlige Sør-Amerika. Vi finner den for eksempel svømmende rundt i Amazonaselven, som renner gjennom regnskogen med samme navn.

Årsaken til at den er elektrisk, er at den har spesielle organer i kroppen som lager elektrisiteten. En elektrisk ål kan faktisk skape støt på over 600 volt! Heldigvis er den ikke en særlig aggressiv fisk. De elektriske støtene brukes til å fange mat - som regel mindre fisker, og til å holde fiender unna.

Den elektriske ålen er ikke en truet dyreart i dag, men regnskogen den lever i blir stadig mindre. For at elektrisk ål ikke skal trues som art, må vi derfor ta vare på regnskogen. For mange dyrearter forsvinner nettopp fordi leveområdene deres ødelegges.

Den elektriske ålen ser ikke særlig godt. Den finner veien ved hjelp av elektriske signaler som den sender ut.

FOTO: Christian Mehlführer, Wikimedia Commons

De elektriske ålene kan bli rundt 2,5 meter lange.

FOTO: Steven G. Johnson, Wikimedia Commons

Denne fiskearten kan gi elektriske støt på over 600 volt.

FOTO: Wally Gobetz, Flickr

OPPSLAGSTAVLA

MILJØTIPS:

Skru tv-en helt av!

Tv-en bruker strøm selv etter at den skrur av med fjernkontrollen.

Tv-en må skrur helt av med knappen på apparatet, for at den ikke skal bruke strøm. Slik er det med mange elektriske produkter. Standby-strømmen som forsvinner i Norge er nok til å forsyne alle husstandene i Kristiansand med elektrisitet.

HOT OR NOT

Klimatoppmøte i Polen

I desember er det klimatoppmøte i Polen. Da samles verdens ledere for å finne ut av hvordan vi kan klare å nå målene fra Paris-avtalen. Vil verdenslederne greie å bli enige?

Julegodteri med palmeolje

At polene smelter

Å kaste mat som kan spises

Å hugge sitt eget juletre

Verve en ny miljøagent

Økologisk og kortreist julemat

Julegavepapir som ikke er miljøvennlig

I jula bruker vi enorme mengder med julegavepapir. Det er viktig å bruke miljøvennlig papir, slik at det går minst mulig ut over naturen. Sjekk ut miljoagentene.no/aktiviteter for tips til hvordan du kan lage ditt eget julegavepapir.

RØDLISTA: ILDER

KILDE: Artsdatabanken, Store Norske Leksikon
FOTO: Keven Law, Wikimedia Commons

Det er mange som har ildere som kjæledyr. Men visste du at det finnes ville ildere i Norge også?

Ilderen er et rovdyr i mårfamilien og minner litt om en mink. Fargen på pelsen kan variere, men den er mørkere på magen enn på ryggen. Den har lang kropp, kan bli opptil 55 cm lang og ha en hale på 10-15 cm.

Den liker seg i skogen, men kan også trives i nærheten av bebyggelse og søppelplasser.

Det finnes mye ilder i Europa, men her i Norge er den en sårbar art. Vi er litt usikre på nøyaktig hvor mange ville ildere vi har i Norge, men vi tror det er under 1000 dyr. De holder til i Østfold, Akershus og Hedmark.

NASJONAL RØDLISTE:

Nasjonal rødliste er en liste over dyr og planter i Norge som er trua av utryddelse eller er veldig sjeldne.

LØSNINGER

PÅ PREMIEOPPGAVENE I MILJØ-AGENTRAPPORTEN NR 4 2018

PREMIEOPPGAVE 1 - KRYSSORD

Løsningsordet er: Regnskog

PREMIEOPPGAVE 2 - SANT ELLER USANT?

1. Sant	2. Usant
3. Usant	4. Sant
5. Sant	6. Sant
7. Usant	8. Usant

PREMIEOPPGAVE 3 - HVA HETER SOPPENE?

1. Steinsopp 2. Kantarell 3. Fluesopp

VINNERE:

Mathias Eid, 9 år, fra Borgen

Aurora Eiriksrud Bredeesen, 8 år, fra Sande

LØSNING

PÅ MINIAGENTOPPGAVEN SIDE 24

Denne bruker ikke strøm:

Sjekk miljoagentene.no
for tips til miljøvennlige julegaver!

PREMIEOPPGAVER

1

SVARFRIST:
25. januar 2019

Send inn svaret til:
post@miljoagentene.no
eller fyll ut slippen på neste
side og send i posten.
LYKKE TIL!

PREMIEOPPGAVE

1

KRYSSORD!

Fyll inn riktig ord i kryssordet. Stokk så om på bokstavene i de gule rutene, da kommer du frem til noe som bør være miljøvennlig og som nordmenn bruker mye av rundt juletider.

BRUKE ØYNENE

FØLER

KJØRETØY

MØBEL

LEDD

FLIRE

POLITISK PARTI

FORTALTE

BRUKE ØYNENE

TO LIKE

TO LIKE

STJELE

IKKE NED

PREMIEOPPGAVE

2

SANT ELLER USANT?

Kryss av for om du tror påstanden er sann eller usann. Leser du gjennom bladet, finner du svar på det meste!

- 1** Norske 7-åringer har ca 600 leker hver. SANT USANT
- 2** Familien Hjertefølger bor i et drivhus. SANT USANT
- 3** Vi bruker ikke fossil energi i Norge. SANT USANT
- 4** Det finnes ikke selvkjørende busser. SANT USANT
- 5** Solcellepanel er fornybar energi. SANT USANT
- 6** The Great Pacific Garbage Patch er et fjell. SANT USANT
- 7** Den elektriske ålen bor i Amazonaselven. SANT USANT
- 8** Ilderen er ikke truet i Norge. SANT USANT

SVAR: _____

FLAGGERMUSARTER PÅ RØDLISTA

Alle disse flaggermusartene står oppført som *truet* på den norske rødlista. Hva heter artene? Stokk om på bokstavene og finn det ut!

LRMGLOUSLFTARGE

UFSMTESELUGSGAR

AFETLGRSMORUGS

Fyll ut kupongen og send den inn, så er du med i trekningen av fine premier! **Svarfrist: 25. januar 2019.**

Premieoppgave 1 - kryssord:

Løsningsordet er:

Premieoppgave 2 - sant eller usant:

1: _____ 2: _____ 3: _____ 4: _____
5: _____ 6: _____ 7: _____ 8: _____

Premieoppgave 3 - Hva heter flaggermusartene?

1. Flaggermusarten heter: _____
2. Flaggermusarten heter: _____
3. Flaggermusarten heter: _____

Miniagentoppgave

Det er _____ vindmøller i bladet.

Fornavn:.....

Etternavn:.....

Adresse:.....

Postnummer og sted:.....

Mobil:.....Alder:.....

posten

ADRESSATEN
BETALER
FOR SENDING
I NORGE

DISTRIBUERES AV
POSTEN NORGE

Til:
MILJØAGENTENE
Svarsending 0235
0090 Oslo

BATTERIJAKTEN

MILJØAGENTENE

**ER DU FJERDEKLASSING?
VIS DETTE TIL LÆREREN DIN!**

Miljøagentene arrangerer Batterijakten fra 11. til 31. mars 2019, og alle fjerdeklasser i landet kan delta. I 2018 samlet vi inn 111 tonn batterier! Alle klasser som deltar får diplom, og de som blir landets beste batterijegere får en fantastisk premie til hele klassen!

Les mer på batterijakten.no

BATTERIJAKTEN ER ET SAMARBEID MELLOM MILJØAGENTENE OG

clas ohlson

BATTERIRETUR
Vi gjenvinner batterier